

bringe en almindelig Renteforhøjelse. Det har tværtimod ikke ringe Sandsynlighed, at Renten af faststaaende Capitaler vilde blive ved at holde sig paa dens nærværende Standpunkt, ja man kunde næsten med Sikkerhed paastaae, at den derved ikke vilde bringes høiere i Betret, dersom man kunde gjøre Regning paa, at Sagen roligt vilde udvikle sig i Overeensstemmelse med Forholdenes egen Natur. Disse sidste Ord skal jeg tillade mig senere nærmere at komme tilbage til. Fremdeles siges der i Motiverne: „Det er nemlig ikke at formode, at Forholdenes Udvikling vil føre til en høiere og for Eiendomsbesiddere mere bebyrdende Rente som nogenlunde stadigt Forhold. Snarere kan man vente, at Renten vil sætte sig paa en lavere Fod“. Med Hensyn til de offentlige Stiftelsers Capitaler, der indestaae i Eiendomme, er der ved Sagens første Behandling ytret, at det maatte anses for hensigtsmæssigt, om der blev taget den Bestemmelse, at Rentefoden i alt Fald for disse skulde ved Lov bestemmes til ikke at maatte overstige 4 pCt. Denne Bemærkning er imodgaaet af den ærede Indenrigsminister og vistnok med fuldkommen Ret skildret som en Ubillighed og en Uretfærdighed; men, saa rigtigt som dette vistnok i og for sig er, kan jeg dog ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at det forekommer mig, at den ærede Minister ved denne Bemærkning, naar den anvendes paa den foreliggende Sag, kommer i en vis Modsigelse med sig selv. Det er nemlig af den ærede Indenrigsminister og flere her i Thinget indrømmet, at det saa at sige ikke var muligt for Tiden at faae flere private Penge i faste Eiendomme til 4 pCt., end der allerede ønskes; men hvis det virkelig er Tilfældet — hvad jeg gjerne skal indrømme — saa vil virkelig § 1, naar den bliver i den Skikkelse, den har nu, ikke blive til Andet end et indirecte Forbud for offentlige Stiftelser imod at tage høiere Rente end 4 pCt.; thi det er kun dem, der kan være Tale om, da de private Capitaler deels ikke ere at faae; og deels kunne gaae over til andet Brug; men, naar man indrømmer, at det er urigtigt ved en directe Bestemmelse at forhindre offentlige Stiftelser fra at tage en høiere Rente end 4 pCt., saa troer jeg ogsaa,

at man maa indrømme, at det er urigtigt paa indirecte Maade at ville gjøre dette. Det Gæste, som jeg med tilsyneladende Grund har hørt anført imod Frigivelsen af Rentefoden i Almindelighed, er, at hvis ogsaa Renten for Laan i faste Eiendomme bliver frigiven, saa vil deraf opstaae megen Ulempe og Røre; men jeg troer allerede at have beviist, at denne Frygt for en Deel er ugrundet. Jeg vil imidlertid forudsætte, at der virkelig vil komme nogen Ulempe og noget Røre frem paa Grund deraf; men, spørger jeg, hvori vil denne da komme til at bestaae? Den vil komme til at bestaae deri, at mulligviis nogle Capitalister derved ville finde sig foranledigede til at opstige de Capitaler, de have indestaaende i faste Eiendomme, forsaavidt vedkommende Laantager ikke vil finde sig i at give en Rente af $4\frac{1}{2}$ til 5 pCt., eller hvad Laangiveren nu vil have. Det er muligt, at dette vil skee; men hvad vil saa Følgen være deraf? Følgen deraf vil være, at enten maa vedkommende Laantager mulligviis finde sig i en saadan Forhøjelse, hvis ikke Laangiveren senere skulde komme til den Overbeviisning, at det dog ikke vil føre til Noget, om han ogsaa opsigde sin Capital, eller ogsaa, hvis Laantageren ikke vil finde sig i at indrømme Laangiveren en høiere Rente, saa gaaer han ind i en Creditforening. Jeg troer virkelig, at Creditforeningerne ville komme til at spille en overordentlig stor Rolle, naar der er Spørgsmaal om Frigivelse af Rentefoden med Hensyn til de Capitaler, der ere indestaaende i faste Eiendomme, og jeg troer derfor ogsaa, at det er Noget, man ved denne Leilighed særligt maa omtale. Anden Ulempe og andet Røre vil der altsaa ikke komme af Rentefodens Frigivelse med Hensyn til Laan i faste Eiendomme. Hvis altsaa et saadant Tilfælde skulde indtræffe, i hvilket man vilde forsøge at forhøje Renten af en i en Eiendom indestaaende Capital, vilde Følgen kun blive den, at vedkommende Eiendomsbesidder enten kommer til at indrømme for en Tid en noget høiere Rente, eller gaae ind i en Creditforening. Men, vil man maaskee sige, naar en Eiendomsbesidder gaaer ind i en Creditforening, saa koster det ham noget Mere. Ja, ganske vist; men i Almindelighed koster